

VÝZVA PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLY K PODÁNÍ PŘIHLÁŠKY DO POKUSNÉHO OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTI PROGRAMU „HODINA POHYBU NAVÍC“

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) vyhláší výzvu pro základní školy k podání přihlášky do pokusného ověřování účinnosti programu „Hodina pohybu navíc“ (dále jen „pokusné ověřování“).

1. CHARAKTERISTIKA POKUSNÉHO OVĚŘOVÁNÍ

Vzhledem k stále se zhoršujícímu zdravotnímu stavu našich dětí, který plyne z nedostatečného pohybu, MŠMT navrhuje zvýšit objem odborně řízeného pohybu žákům v základních školách. Problémy žáků (věkem většinou spadajícím na 2. stupeň ZŠ) potvrzuje prakticky každá studie (HBSC, WHO), která se na tuto zdravotní problematiku zaměřuje. Stále se zvyšující nadváha a obezita u mladé generace generuje další nemoci, jako diabetes, kardiovaskulární nemoci, některé nádory. S tím se pojí stále se zvyšující riziko nadváhy/obezity u dospělé populace, pokud jimi trpí již v dětství. Dalším problémem je špatné držení těla (páteř, postavení nohou, klenba chodidel, svalový korzet atd.), které se již stává normou. Konsekvencí je osvobození žáků z hodin tělesné výchovy (TV). Samo zavedení programu „Hodina pohybu navíc“ neomezí osvobození žáků z TV, ale dá jim další možnost se pohybem více bavit, což může v konečném důsledku a v dlouhodobém horizontu vyústit v jejich vyšší účasti na hodinách TV a omezit jejich osvobození z této výuky. Žáci jsou si také svými nekoordinovanými pohyby „nebezpeční“, své tělo nekontrolují a při každém pádu hrozí zranění.

Program „Hodina pohybu navíc“ plně odpovídá dosavadním zjištěním jak na úrovni MŠMT, tak i na úrovni Ministerstva zdravotnictví, vlády a komisí EU.

Realizace pokusného ověřování bude zajištěna, po jednání na úrovni pana tajemníka MŠMT a ředitele NÚV, Národním ústavem pro vzdělávání (NÚV).

Obsah

Pokusné ověřování se plánuje na jeden školní rok s tím, že dosavadní praxe doporučuje trvání pokusného ověřování po dobu 2-3 let. Možné prodloužení bude součástí vyhodnocení a na základě těchto získaných poznatků bude rozhodnuto o dalším postupu.

Obsahem pokusného ověřování je ověření účinnosti programu zaměřeného na navýšení pohybových aktivit žáků prvního stupně základních škol. Dlouhodobým cílem je změna jejich životního stylu, ve kterém bude mít pohyb své pevné místo, což by mělo výrazně přispět ke zvrácení negativního zdravotního vývoje naší populace. Pokusné ověřování je zaměřeno na 1. stupeň ZŠ, resp. na 1.-3. ročník ZŠ, tedy na věk, ve kterém se utváří relativně trvalé a stabilní postoje ovlivňující životní styl. Program předpokládá, že získání kladného vztahu k pohybu v této věkové skupině nejefektivněji pozitivně ovlivní problémy dětí, či jim dokonce předejde, které potvrzují výše zmíněné studie prováděné na 2. stupni ZŠ.

Součástí pokusného ověřování je ověření metodiky pohybu zaměřené na provozování pohybových aktivit ve školních družinách, jejímiž fundamentálními principy jsou hravost, radost z pohybu, pocit sounáležitosti a společného prožitku a motivace k pohybu pohybem samotným, které se v maximální míře nachází ve sportovních hrách. Tato pohybová metodika, jejímiž společným jmenovatelem budou různé formy her, včetně zaškolení učitelů TV/trenérů, poskytne školám, respektive učitelům TV, nové impulzy a podněty. Vzhledem k tomu, že v této věkové kategorii je nejdůležitější všeobecná pohybová průprava, tedy rozvoj obecných pohybových dovedností a schopností, bude vytvořena jedna metodika rozvíjející pohybový základ společný pro všechny sporty. Záměrem je suplovat ranou specializaci, ke které z důvodu „boje“ o členskou základnu jednotlivých sportů, jenž se objevuje již v mladším školním (dokonce i předškolním) věku dětí, může docházet v klubech.

Výstupem pokusného ověřování je návrh praktické koncepce pohybových aktivit ve školních družinách tak, aby byla přínosná, atraktivní, motivující a stimulující pro současnou generaci žáků, kteří následně v dospělosti budou pozitivně ovlivňovat své vlastní děti ve prospěch zdravého aktivního životního stylu.

Pokusné ověřování se uskuteční na souboru pilotních základních škol, které budou vybrány prostřednictvím zveřejněné výzvy na stránkách MŠMT a NÚV. Kritériem pro přijetí bude splnění podmínek pro vstup do programu. Konečný výběr vhodných škol pro pokusné ověřování na základě zahrnutí různých typů škol v různých geografických oblastech ČR a v různých velikostech měst vybere řídicí tým programu „Hodina pohybu navíc“. Projevit zájem o participaci tak budou mít možnost školy ze všech regionů ČR a všech typů z hlediska jejich organizace (školy malotřídní, neúplně organizované a úplně organizované). Maximální počet škol v prvním ročníku pilotního ověřování je 493. Program není určen pro ZŠ s rozšířenou výukou tělesné výchovy na prvním stupni, které by mohly výsledky pokusného ověřování zkreslit.

Součástí pokusného ověřování bude jednodenní úvodní seminář pro učitele TV/trenéry pilotních škol, kteří povedou vzdělávání podle pokusného ověřování „Hodina pohybu navíc“, týkající se aplikace pohybové metodiky. Po ukončení školního roku se bude konat jednodenní pracovní seminář, kde se aplikace pohybové metodiky vyhodnotí, přičemž učitelé TV/trenéři pilotních škol budou mít možnost vyjádřit své zkušenosti vycházející z jejich roční praktické zkušenosti.

V průběhu pokusného ověřování budou provedeny evaluační aktivity mapující změny postojů a chování žáků v pilotním ověřování vzhledem k pohybovým aktivitám. Vedle postojů a chování žáků budou ověřovány také postoje a chování jejich rodičů ohledně pohybových aktivit svých dětí. Získané poznatky budou sloužit k vyhodnocení kvality programu. Bude vypracována evaluační závěrečná zpráva o výsledcích pokusného ověřování. Získané poznatky budou zpracovány ve formě návrhů na praktickou koncepci pohybových aktivit ve školních družinách.

Pokusné ověřování bude koordinováno MŠMT, realizátorem bude Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Finanční prostředky budou Národním ústavem pro vzdělávání zasílány příjemcům (zaměstnancům, trenérům), na základě měsíčních výkazů skutečně zrealizovaných hodin.

2. RÁMCOVÝ HARMONOGRAM

Činnost	Kdy	Kdo	Poznámky
Vyhlášení programu	Do 15. 5. 2015	MŠMT	
Sestavení řídicího týmu	Do 1. 6. 2015	MŠMT, NÚV	Součástí řídicího týmu budou i 2 zástupci MŠMT – za odbor sportu a za odbor mládeže.
Termín zaslání přihlášek	Do 5. 6. 2015	Školy	V přihlášce školy garantují splnění podmínek nutných pro vstup do pokusného ověřování.
Vyhodnocení přihlášek	12. 6. 2015	MŠMT, NÚV	
Představení programu rodičům žáků zapojených do pokusného ověřování	červen 2015 (1. týden v září pro 1. ročník)	Školy	Představení programu rodičům žáků zapojených do pokusného ověřování během třídních schůzek. Rodičům dětí, které nastupují do 1. ročníku, by představení proběhlo během třídních schůzek první týden v září. Dotazník pro rodiče.
Vytvoření metodiky	Do 31. 7. 2015	MŠMT, NÚV	
Medializace	Srpen 2015	MŠMT, NÚV	
Úvodní seminář	Poslední týden v srpnu 2015	MŠMT, NÚV, učitelé TV/trenéři	Seznámení se s metodikou. Jednodenní seminář.
Vyhodnocení 1. ročníku programu	30. 6. 2016	Školy, NÚV	Včetně dotazníků pro rodiče.
Pracovní seminář	Červenec 2016	MŠMT, NÚV, učitelé TV/trenéři	Vyhodnocení programu včetně metodiky. Jednodenní seminář.
Hodnotící zpráva	Srpen 2016	NÚV	

3. ORGANIZAČNÍ A VĚCNÉ PODMÍNKY PRO REALIZACI POKUSNÉHO OVĚŘOVÁNÍ

3.1 OBECNÉ PODMÍNKY PRO VYPLNĚNÍ FORMULÁŘE PŘIHLÁŠKY

Škola, která by měla zájem vstoupit do pokusného ověřování, musí splnit následující podmínky:

- Ve školní družině se budou žáci věnovat 1x/týden pohybovým aktivitám, tzn. každý žák z ročníku, kterého se týká program, bude absolvovat pohybové aktivity jednou za týden.
- Pro pohybovou aktivitu bude vyčleněno 45 min. týdně po celý rok.
- Pro pohybové aktivity škola zajistí vhodná sportoviště a vybavení pro celoroční realizaci programu (tělocvična i venkovní hřiště; popř. uvede dostupnost ledové plochy). Své sportoviště a vybavení bude škola specifikovat v přihlášce.
- Pro pohybové aktivity škola zajistí 2 učitele TV/trenéry s minimální kvalifikací licence „B“ (dříve 2. třídy). Tito učitelé TV/trenéři budou absolvovat semináře pořádané pro tento program ohledně metodiky pohybu. Malotřídní školy mohou zajistit pouze jednoho učitele TV/trenéra.
- Škola se zaváže upravit ŠVP školní družiny i vnitřní řád školní družiny.
- Vychovateli ve školní družině nebude nijak změněn stávající pracovní úvazek.
- Škola vyhodnotí průběh a výsledky pokusného ověřování za příslušné období ve zprávách, jejichž strukturu, formu zpracování a časový harmonogram stanoví řídicí tým, a které budou zaslány na NÚV.
- Za organizaci, zabezpečení a realizaci programu včetně bezpečnosti a ochrany žáků zodpovídá škola.

3.2 ZPRACOVÁNÍ FORMULÁŘE PŘIHLÁŠKY

- 1) Škola vyplní formulář přihlášky, která bude volně dostupná na stránkách www.msmt.cz.
- 2) Vytisknutý formulář přihlášky škola potvrdí (podpis statutárního zástupce organizace a razítko) oskenuje a uloží do souboru (ve formátu pdf.).
- 3) Vyplněný a potvrzený formulář přihlášky, včetně stanovené přílohy a požadovaných podkladů škola odešle elektronicky na adresu MŠMT (v předmětu e-mailu bude uveden název pokusného ověřování a školy (příklad: **HODINA POHYBU NAVÍC, ZŠ J.A. Komenského, Říčany**) :
Martin.Kafka@msmt.cz
- 4) Vyplněný a potvrzený formulář přihlášky je nutné odeslat elektronicky na MŠMT **do 5. 6. 2015.**

Příloha, kterou musí přihláška obsahovat:

- Specifikace sportovišť (tělocvična a venkovní hřiště, popř. uvést dostupnost ledové plochy) a vybavení.

Žadatel plně zodpovídá za správnost vyplněných údajů a předání požadované přílohy.

Pro další informace je možné se obrátit na:

Bc. Martin Kafka, referent oddělení tělovýchovy v základním a středním školství

tel: +420 234 81 1465

e-mail: Martin.Kafka@msmt.cz

4. ZKRATKY

HBSC - The Health Behavior in School-aged Children

WHO – World Health Organization

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NÚV – Národní ústav pro vzdělávání

TV – Tělesná výchova

EU – Evropská unie

ČR – Česká republika

ŠVP – Školní vzdělávací program